

WERKEN AAN EEN GEZONDE TOEKOMST VAN ONDERNEMEND ALMERE

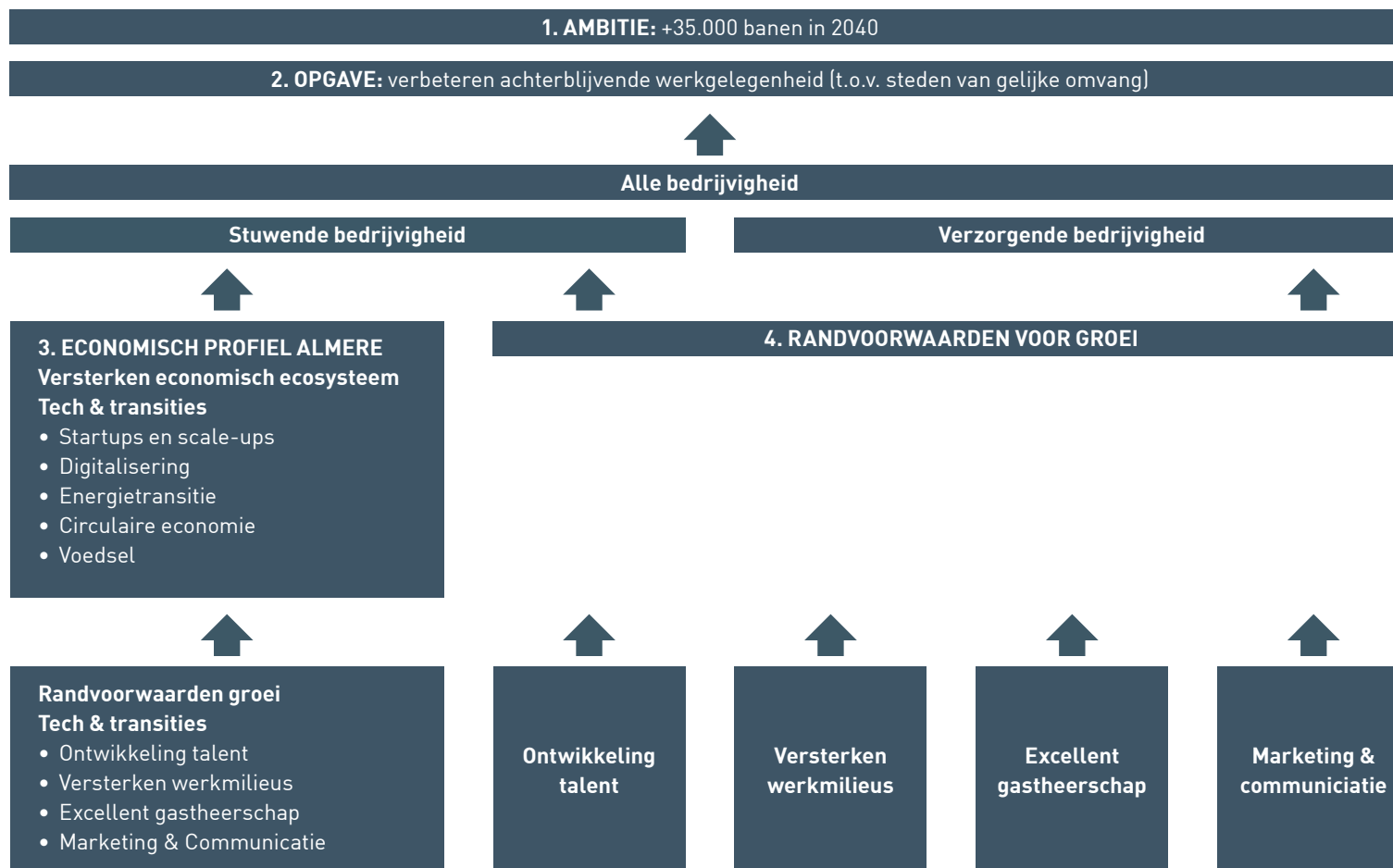

Actualisering van de Economische Agenda
Visiedocument

Gemeente Almere

Opbouw Economische Agenda

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	4
SAMENVATTING	6
1. AMBITIE	10
2. OPGAVE	12
3. DE ROL VAN DE GEMEENTE	15
4. VERSTERKEN ECONOMISCH ECOSYSTEEM ROND TECH EN TRANSITIES	18
a. Startups en scale-ups	18
b. Digitalisering	21
c. Energietransitie	22
d. Circulaire economie	23
e. Maakindustrie	24
f. Voedsel	25
5. VESTIGINGSCONDITIONES ALS RANDVOORWAARDEN VOOR GROEI	26
a. Ontwikkeling van talent	28
b. Versterking werkmilieus	30
c. Excellent gastheerschap	32
d. Marketing en communicatie	33
e. Toerisme en recreatie	35

VOORWOORD

Bijna vijftig jaar geleden verrees in de polders van Flevoland een nieuwe stad vol van beloftes; de stad waar alles kon. Almere. De polderstad met pioniershart heeft zich vijftig jaar later doorontwikkeld tot één van de grootste steden van Nederland. De pioniersmentaliteit, de can-do houding van onze inwoners, en de ongekennde groei maken van Almere een stad met veel ruimte en kansen voor ondernemers.

Met deze actualisering van de Economische Agenda onderstrepen we het doel uit 2019 nog eens: Almere wil in de toekomst een aantrekkelijke stad blijven met meer werkgelegenheid en bedrijvigheid. Dit vraagt om langdurige en consistente inspanning. We houden vast aan deze eerder gestelde ambities en gaan door op de ingeslagen weg.

De basis van de Economische Agenda uit 2019 bestond uit een aantal observaties. Zo blijkt dat de pijlsnelle groei van Almere niet alleen kansen biedt, maar ook heeft geleid tot achterblijvende werkgelegenheid (ten opzichte van steden van dezelfde omvang). Ook bleek de stad gevoelig voor de golfbewegingen van de economie. Relatief veel inwoners werken buiten Almere in flexibele banen en raken daardoor sneller hun baan kwijt, terwijl er ook minder in hun opleiding en ontwikkeling wordt geïnvesteerd. Daarom is het belangrijk in Almere zelf meer bedrijvigheid en werkgelegenheid te

ontwikkelen. Een robuuste economie vraagt om een verbetering van de kennisinfrastructuur, talentontwikkeling, stimulering van sterke netwerken en aansluiting op de randvoorwaarden van de economie van de 21e eeuw.

Sinds 2019 heeft wereldwijd een aantal ontwikkelingen versneld plaatsgevonden die van belang zijn voor Almere. Digitalisering, duurzame systemen, het gebruik van verantwoord voedsel en herbruikbare grondstoffen vragen om innovatieve, toekomstbestendige oplossingen. Deze ontwikkelingen bieden bedrijven kansen. De gemeente wil hen hierbij extra ondersteunen. Dat betekent dat we inspelen op deze ontwikkelingen en inzetten op groeikansen, uitstekende dienstverlening en vestigingscondities.

Deze geactualiseerde Economische Agenda bestaat uit een visie en een uitvoeringsagenda. De visie zet de opgaven en ambities van het economisch beleid van de gemeente Almere op de lange termijn uiteen. De ambities vragen om langdurige inzet. In de Uitvoeringsagenda 2023-2027 zijn de ambities vertaald naar een aanpak voor de komende jaren. Hierin worden de ambities gekoppeld aan de afspraken uit het coalitieakkoord 'Bouwen aan een gezonde toekomst 2022-2026'.

Om onze ambities voor Almere waar te kunnen maken, is nauwe samenwerking met en tussen verschillende partijen een belangrijke voorwaarde. We werken daarom samen met het bedrijfsleven, de ondernemersorganisaties, het onderwijs en kennisinstellingen, de regionale ontwikke-

lingsmaatschappij en overheden, waaronder het Rijk, de provincie Flevoland en de Metropoolregio Amsterdam.

Het doel van deze geactualiseerde Economische Agenda is om het economisch beleid van de gemeente Almere te versterken, te verduurzamen en toekomstbestendig te maken. Samen met onze partners bouwen we verder aan een Almere met een stevige economie, ruimte voor ondernemerschap en meer banen.

*Namens het college van burgemeester en wethouders
Maaïke Veeningen, portefeuillehouder Economische Ontwikkeling*

SAMENVATTING

Almere is bijna 50 jaar oud en heeft haar kinderschoenen verruild voor een grotere maat. Dat merken we ook op economisch vlak. Almere is een van de mkb-vriendelijkste gemeenten van Nederland. Er zijn veel tevreden ondernemers die de dienstverlening en het vestigingsklimaat in Almere met een '7' waarderen. In de periode 2018-2022 groeide het aantal bedrijfsvestigingen met 7.500, de gronduitgifte met 70 hectare en nam het aantal banen toe met 15.000. Almere is goed bereikbaar, heeft een aantrekkelijke leefomgeving en mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding en (beroeps-) onderwijs. Voor ondernemers biedt Almere een aantrekkelijk ondernemingsklimaat om hun ambities waar te kunnen maken.

Ambitie

Almere heeft een stevig fundament gebouwd. De stad ontwikkelt zich, in sociaal en economisch opzicht, naar een volgende fase. In de toekomst krijgt Almere 100.000 tot 150.000 inwoners en minstens 35.000 banen erbij. Ook dan wil Almere een stad zijn waar inwoners graag wonen en leven, waar bedrijven zich willen vestigen en die bezoekers verwelkomt.

Opgave

Ondanks deze groei zijn we er nog niet. Almere is economisch nog niet voldoende sterk. Er zijn meer passende banen nodig voor de eigen beroepsbevolking. Dit heeft tot gevolg dat veel inwoners in omliggende steden werken. Hierdoor ontstaan er steeds meer knelpunten op het spoor en de weg. Bovendien heeft dit negatieve sociale effecten. Onze inwoners hebben vaker een flexcontract, raken daarmee eerder hun baan kwijt en er wordt weinig geïnvesteerd in hun ontwikkeling. Almere werkt aan de groei van bedrijvigheid, banen en een sterk profiel. Daarbij hoort ook de groei en kwaliteitsimpuls van opleidingen op alle niveaus, die goed aansluiten op de toekomstige arbeidsmarkt.

Ook zetten we in op het ontwikkelen van voldoende werklocaties om de groei van banen te kunnen faciliteren. Uiteraard hebben we oog voor ontwikkelingen, die de groei kunnen belemmeren, zoals de ontstane netcongestie, en werken we waar mogelijk aan oplossingen.

Versterken van economisch ecosysteem rond Tech en transities

Voor een robuuste economische ontwikkeling en werkgelegenheidsgroei werken we aan een krachtig economisch ecosysteem. De ontwikkelingen op het gebied van maatschappelijke transities bieden groeikansen. Zo hebben de transities rondom digitalisering, energie, circulaire economie en voedsel onze bijzondere aandacht. Doordat er in Almere nauw samengewerkt wordt met het bedrijfsleven, de partners in de stad en andere overheden, ontstaan er op het gebied van transities versnelde kansen voor ondernemers.

De bestaande en nieuwe bedrijvigheid die past binnen dit economisch profiel willen we extra ondersteunen door in te zetten op gekwalificeerd talent, prettige en uitdagende werkomgevingen en dienstverlening.

Onze prioriteiten hiervoor zijn:

- Doorontwikkelen van het actieprogramma UPALMERE!, ter versterking van het innovatie-ecosysteem voor startups, scale-ups en het innovatief midden- en kleinbedrijf.
- Programmeren van de Green Innovation Hub, als platform op het gebied van duurzame en inclusieve gebiedsontwikkeling.
- Werken aan kennis- en productontwikkeling rondom elektrificatie, samen met bedrijven en kennisinstellingen.
- Uitwerken van Praktijk- en Innovatiecentrum Circulaire Economie als innovatieplek voor circulaire bouwvraagstukken.
- Realiseren van een Centrum voor Stadslandbouw, als distributiecentrum voor lokale productie en centrum voor ontmoeting en kennisontwikkeling voor stadslandbouwers.

Ontwikkeling van talent

Snelle technologische veranderingen die bijvoorbeeld leiden tot robotisering en automatisering, zorgen ervoor dat sommige beroepen van nu in de toekomst veranderingen ondergaan. We willen mensen helpen zich voor te bereiden op een veranderende toekomst. Daarmee helpen we ook bedrijven bij het vinden van en investeren in geschikt personeel. Een leven lang ontwikkelen voor de werkzame bevolking en het tijdig aanpassen van

onderwijs aan nieuwe en veranderende vragen uit de arbeidsmarkt staan daarbij centraal. We willen in Almere een breed onderwijsaanbod bieden. Daarbij willen we het middelbaar beroepsonderwijs versterken, en ook hoger opgeleiden de mogelijkheid bieden om geschikte opleidingen te volgen, zodat we hen ook voor de regionale arbeidsmarkt kunnen behouden. We investeren in de samenwerking met en uitbreiding van mbo-, hbo- en wo-instellingen in Almere. Dit doen we in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven en het onderwijs.

Versterken van werkmilieus

De ruimte voor de groeiende bedrijvigheid in Almere en de regio wordt schaars(er). Voor de gewenste evenwichtige groei van banen in Almere moeten we werkplekken aanbieden die passen bij de veranderende behoeften van ondernemers en bedrijven. Daarvoor willen we de bestaande bedrijventerreinen toekomstbestendig houden. Ook willen we meer informele werkmilieus faciliteren die ruimte voor interactie bieden, om zo groeiende bedrijvigheid uit Almere en de regio een werkplek te kunnen bieden. Daarnaast zijn er nieuwe bedrijventerreinen nodig. Daarom zoeken we naar locaties voor nieuwe bedrijventerreinen. Daarbij kijken we kritisch naar het soort werkgelegenheid. Waar mogelijk sturen we op bedrijvigheid, die bijdraagt aan een toekomstbestendige economie en ontmoedigen bedrijven, die schade aan het milieu, natuur, leefomgeving en dierenwelzijn toebrengen.

Excellent gastheerschap

Ondernemers willen een stimulerende omgeving waarin zij optimaal kunnen ondernemen. Een goede dienstverlening vanuit de gemeente is daarbij van groot belang; vooral op het gebied van voorlichting, uitvoering van wettelijke regelingen en stimuleren van samenwerking. Het is daarnaast belangrijk dat er sterke netwerken of ondernemende ecosystemen ontstaan, zodat bedrijven, kennisinstellingen en overheden elkaar beter weten te vinden. Dit leidt tot een effectieve (triple helix) samenwerking die oplossingen kan bieden voor gemeenschappelijke uitdagingen en behoeften. De netwerkvorming op dit gebied is in Almere nog pril. Daarom blijven we de vorming van netwerken stimuleren.

Marketing en communicatie

Almere heeft in economisch opzicht nog geen duidelijk profiel. Kansen voor sterkere profilering liggen er op het gebied van tech en transitie. Samen met bedrijven en partners in de stad werken we hieraan. Zo willen we de aantrekkingskracht van Almere als vestigingsplaats versterken. We verbeteren onze positionering als aantrekkelijke stad voor technologie- en transitiebedrijven en kennisinstellingen. Bij de planvorming en uitvoering werken we intensief samen met de partners in de stad.

Rol van de gemeente

Om de toekomstige groei van de stad te kunnen faciliteren, is het nodig dat we ruimte bieden aan ondernemerschap en werkgelegenheid. Als gemeente

willen we ondernemers in de stad helpen hun ondernemerschap goed vorm te geven. We willen waar mogelijk bijdragen aan het faciliteren van hun behoefte aan dienstverlening, scholing van personeel en huisvesting.

We zijn ons ervan bewust dat onze ambities om de economie te versterken, en de hiermee gepaard gaande investeringen vanuit de overheid, alleen te realiseren zijn als het bedrijfsleven en de kennisinstellingen bereid zijn om met elkaar samen te werken en gezamenlijk te investeren in de benodigde acties en interventies. Naast een (co-)financieringsbijdrage, gaat het hierbij ook om het inbrengen van kennis, het delen van netwerken en vooral blijvende inzet en betrokkenheid bij de prioriteiten op de gezamenlijke agenda. Hiervoor is nauwe samenwerking nodig met het bedrijfsleven, ondernemersorganisaties, onderwijs- en kennisinstellingen, regionale ontwikkelingsmaatschappij en overheden, waaronder het Rijk, provincie Flevoland en de Metropoolregio Amsterdam.

Met deze inzet willen we huidige en nieuwe ondernemers stimuleren tot investeringen om de economie van Almere te versterken. Dit moet passend werk opleveren voor onze inwoners. Hierdoor blijft Almere een aantrekkelijke stad voor bestaande bedrijven en wordt de stad nog aantrekkelijker voor nieuwe bedrijven.

1 AMBITIE

Almere is één van de grootste steden van het land en groeit snel. In de toekomst heeft Almere 100.000 tot 150.000 inwoners en minstens 35.000 banen meer dan nu. We streven naar een stad waar mensen prettig wonen, werken en recreëren. Dat vraagt ook om een diverse, goed geschoolde bevolking en goede voorzieningen op het gebied van recreatie, cultuur, sport, onderwijs en wonen. Daarmee werkt Almere als stad met toekomst aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven.

De grote woningbouwopgave maakt een verantwoorde, gebalanceerde groei van de stad noodzakelijk. Deze extra groei van de stad, kan niet los gezien worden van versterking van de bereikbaarheid door een IJmeerverbinding, verbetering van de woon-werkbalans, ontwikkeling van het onderwijs, groei in de werkgelegenheid en verbetering van de sociale staat van de stad.

We willen de economische ontwikkeling van Almere versterken zodat een stevige lokale economie ontstaat. Dat vraagt om meer bedrijvigheid en werkgelegenheid, die minder gevoelig is voor conjuncturele schommelingen. Ons streven is dat elke Almeerder kans heeft op goed werk in en om Almere.

Deze beoogde groei willen we bereiken door:

- de kansen van transitie markten te benutten;
- het bedrijfsleven uitstekende dienstverlening en vestigingscondities te bieden;
- huidige en nieuwe ondernemers te stimuleren tot investeringen die onze inwoners werk opleveren.

Een deel van de groei in werkgelegenheid komt van verzorgende bedrijvigheid, die zich richt op consumenten in en om de stad en automatisch meegroeit met de toename van het aantal inwoners. Het andere deel van de werkgelegenheidsgroei komt van stuwende bedrijvigheid, dat levert aan andere bedrijfstakken en zich bezighoudt met export. Alle bedrijvigheid in Almere is van belang en heeft onze aandacht. We richten ons echter nadrukkelijk op de versterking van de stuwende bedrijvigheid, omdat deze vorm van werkgelegenheid niet automatisch meegroeit met de groei van de bevolking. Waar we sterk in zijn bouwen we uit en op kansrijke marktsegmenten gaan we extra inzetten. We stimuleren onderzoek, kennisuitwisseling en onderwijs in Almere en versterken de lokale netwerken. Dan ontstaat er synergie, die de motor voor werkgelegenheidsgroei is.

Door de eigen economie zo te versterken, draagt Almere ook bij aan de versterking van regio en Randstad. Daarvoor hebben we een aantrekkelijk vestigingsmilieu nodig, met sterke economische sectoren, uitstekend onderwijs, goede connectiviteit en netwerken binnen de regio en met andere regio's.

Almere stad met toekomst

Met dit perspectief vastgesteld door de raad dd. 8 juli 2021 geven we opnieuw richting aan de verdere ontwikkeling van Almere vanuit de stad zoals die nu is. Daarin zijn de ontwikkelingslijnen van Almere voor de komende 30 jaar nader toegelicht. We zetten de kwaliteiten van Almere voort, versterken ze of gebruiken ze als springplank voor nieuwe opgaven:

- de inclusieve samenleving;
- de ondernemendheid van haar inwoners;
- de kracht van de meerkernige opzet en het groen;
- de diversiteit aan woonmilieus;
- het duurzame en innovatieve karakter van de stad.

Tegelijkertijd verkleinen we de kwetsbaarheden. Dit perspectief is gebaseerd op zes thematische pijlers, die start- en uitgangspunt vormen voor de ontwikkelingen die de komende jaren worden ingezet:

- voldoende woningen en gevarieerde woonomgevingen;
- een sterke en veerkrachtige samenleving;
- uitstekende bereikbaarheid;
- hoogwaardige landschappen met allure;
- klimaatbestendig, energieneutraal en circulair;
- een goed ondernemingsklimaat met voorzieningen.

2 OPGAVE

Almere staat er economisch goed voor. Ondernemers zijn tevreden over de dienstverlening en het vestigingsklimaat in Almere en nieuwe bedrijven vestigen zich in de stad. De bereikbaarheid van Almere is goed en luchthaven Schiphol is dichtbij. Daarnaast hebben we ruimte, een aantrekkelijke en groene leefomgeving en zijn er ruime mogelijkheden voor recreatie. Ook biedt Almere verschillende vormen van (beroeps)onderwijs.

Toch is de stad economisch nog niet sterk genoeg. Almere loopt in werkgelegenheid achter op steden van vergelijkbare omvang. Doordat er te weinig passende banen zijn voor de eigen beroepsbevolking, is er een groeiende uitgaande pendel naar omliggende steden. Een onwenselijke situatie die zorgt voor toenemende knelpunten op het spoor en de weg. Dit beperkt ook de baankansen en ontwikkelingsmogelijkheden van de beroepsbevolking.

De Almeerse economie is ook gevoelig voor conjuncturele ontwikkelingen. Onze inwoners hebben relatief vaak een flexcontract. Als de economie verslechtert, dan raken daardoor relatief veel Almeerders hun baan kwijt. Ook wordt er bij mensen met een flexcontract minder geïnvesteerd in opleiding en ontwikkeling.

Andere ontwikkelpunten zijn de vorming van sterke zakelijke netwerken, het vergroten van de samenwerking tussen bedrijven en kennisinstellingen, en het vergroten van het aantal informele werkplekken. Aandachtspunt op dit moment is ook de netcongestie, waardoor uitbreiding van bestaande bedrijven en vestiging van nieuwe bedrijven niet altijd mogelijk is.

Naast het hebben van een passende baan voor de inwoners is het voor bedrijven belangrijk dat het voorzieningenniveau past bij de omvang van de stad. Almere ontwikkelt zich tot de vijfde stad van Nederland. Dit stelt eisen aan het aanbod en de kwaliteit van de bijbehorende voorzieningen voor vrijetijdsbesteding, winkelen, veiligheid, onderwijs en gezondheidszorg.

Duidelijk is dat forse inspanningen nodig zijn voor de welvaart en het welzijn van inwoners en bedrijven in de stad. Om de economische groei en brede welvaart te realiseren zijn investeringen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt en een aantrekkelijk vestigingsklimaat nodig: een stad waar inwoners kunnen wonen, werken én recreëren, met een bijbehorend voorzieningenniveau, goed onderwijs en passende werkgelegenheid. Dit is van belang voor de toekomst van Almere en de opgaven van de brede regio, zowel Flevoland als de Metropoolregio Amsterdam.

Vestigingsklimaat Almere voor bedrijven

Uit de analyse voor de economische agenda van W. Manshanden (2019) komen 3 elementen naar voren:

1. Almere heeft de laagste verhouding werken/wonen in de Noordvleugel van de Randstad. Robuuste uitbreiding van de bedrijvigheid is geboden, omdat we een grote woningbouwopgave hebben. De Almeerse beroepsbevolking heeft het risico van de conjunctuur: aan het werk in de top van de conjunctuur en relatief hoge werkloosheid in het dal. Dat risico bestaat bij laag opgeleiden, maar ook bij middelbaar opgeleiden.
2. Almere en Flevoland scoren laag bij het samenspel tussen partijen op het vlak van kennis en ondernemerschap. Kennisinstellingen en grote bedrijven die veel onderzoek doen, ontbreken. In Almere zijn andere randvoorwaarden als instituties, ondernemerscultuur en infrastructuur op orde, dankzij de ligging nabij Amsterdam en de beschikbaarheid van ruimte. Netwerken, leiderschap en talent en het vermogen te innoveren zijn onvoldoende ontwikkeld.
3. Het onderwijsaanbod van hbo en mbo loopt in Almere tegen de grenzen van hun capaciteit aan. Bij het mbo groeit de vraag naar gekwalificeerde technici. Het aanbod van onderwijs op hbo/wo-niveau is in Almere zeer beperkt. Er is dus ruimte voor uitbreiding.

Advies is om de kennisinfrastructuur te verbeteren, netwerken uit te breiden, op de moderne industrie van de 21e eeuw te profileren en te zorgen voor stedenbouw naast woningbouw.

Economie + arbeidsmarkt Almere in 2022

- **Aantal banen:**
93.600
- **Werkzame beroepsbevolking:**
123.000 mensen
- **Werkloosheid:**
5.250 mensen
- **Aantal bedrijfsvestigingen:**
27.000, waarvan 23.000 met 1 persoon, 3.000 met 2-9 personen, 920 met 10-99 personen en 80 met 100 of meer personen in dienst.
- **Aantal inwoners:**
217.800

Ondernemers positief over dienstverlening en ondernemersklimaat Almere

De ondernemers in Almere waarderen het vestigingsklimaat en de gemeentelijke dienstverlening met gemiddeld 6,6 als rapportcijfer, zo blijkt uit de Ondernemerspeiling Almere. 66% van de ondernemers geeft een 7 of hoger. Dat is vergelijkbaar of zelfs beter dan elders in Nederland, blijkt uit de meest recente ondernemerspeiling. Ondernemers verlangen vooral op het gebied van dienstverlening, leegstand, veiligheid en het economisch beleid meer inzet van de gemeente.

Ruim 80% van de ondernemers vindt het beleid van de gemeente voor ondernemers (zeer) belangrijk. Ook vindt het bedrijfsleven dat de gemeente daarop meer inspanningen moet verrichten (naast leegstand en veiligheid). De waardering van de ondernemers voor de gemeentelijke dienstverlening is gestegen ten opzichte van de voorgaande peiling. Van deze dienstverlening waarderen de ondernemers het Ondernemersplein, het nakomen van afspraken en kennisniveau van ambtenaren opvallend positief (> 6,5).

De tweejaarlijkse peiling naar de MKB-vriendelijkste gemeente in Nederland bevestigt dit positieve beeld van ondernemers over Almere. In de meest recente peiling staat Almere in de top 3 van 351 gemeenten in Nederland. Daarbij oordeelden ondernemers over de dienstverlening, het imago, de communicatie met midden- en kleinbedrijf en de prijs-kwaliteitverhouding van de gemeente.

3

DE ROL VAN DE GEMEENTE

Almere is een jonge stad met een prille en gevarieerde economische structuur. Voor een evenwichtige ontwikkeling van de stad moeten we in brede zin ruimte bieden voor ondernemerschap en werkgelegenheid.

Als gemeente willen we alle ondernemers in de stad helpen hun ondernemerschap gestalte te geven. Voor onze inzet maken we onderscheid in stuwende en verzorgende bedrijvigheid. We willen extra inzetten op specifieke typen bedrijvigheid binnen de stuwende bedrijvigheid, die kansen bieden voor Almere.

Voor de bestaande en nieuwe bedrijvigheid werkzaam op het snijvlak van (toegepaste) technologie en transitie markten in bijvoorbeeld digitalisering, energie en circulaire economie zetten we actief in op hun groeipotentie en op acties waar zij specifiek behoefte aan hebben. Onze ondersteuning is gericht op het vergroten van de werkgelegenheid door gerichte dienstverlening (verbinden, faciliteren, aanjagen), het aanbieden van de juiste werkmilieus en het stimuleren van de ontwikkeling van gekwalificeerd talent.

Naast een sterke focus op de genoemde transitie markten blijven we aandacht houden voor andere sectoren die van belang zijn voor economische groei, een goede arbeidsmarktbalans of het versterken van Almere als vestigingsplaats. Verzorgende bedrijvigheid groeit organisch mee met de

groei van de bevolking en bedrijvigheid in Almere en richt zich op consumenten. Denk hierbij aan verzorgende bedrijvigheid als toerisme & recreatie, sport, cultuur, horeca, detailhandel, zorg en onderwijs. Ook deze bestaande en nieuwe bedrijvigheid faciliteren we door blijvend aanbod van geschikte werkmilieus, talentontwikkeling en excellente dienstverlening. Op deze manier kunnen we profiteren van deze 'natuurlijke' groei en een hoge arbeidsmarktparticipatie bereiken voor onze beroepsbevolking.

Voor de uitvoering van het economisch beleid kan de gemeente allerlei rollen uitoefenen: initiëren van (netwerk)ontmoetingen, faciliteren van samenwerking, stimuleren van ondernemerschap, verbinden van relevante partijen, 'launching customer' zijn, (co-)financieren, monitoren en informeren. Dat zal in het begin vaak een trekkende, initiërende of aanjagende rol zijn en later een faciliterende of monitorende rol worden. We zijn ons bewust van onze tijdelijke rol, die in de loop van de tijd kan veranderen. We kijken goed naar wat nodig is en zorgen dat uiteindelijk andere partijen het initiatief over kunnen nemen.

Ook zijn we ons bewust dat we onze ambities om de economie te versterken, en de hiermee gepaard gaande investeringen vanuit de overheid, alleen zijn te realiseren en te rechtvaardigen wanneer bedrijfsleven en kennisinstellingen bereid zijn om met elkaar samen te werken en gezamenlijk te investeren in de benodigde acties en interventies. Naast (co-)financieren bijdrage gaat het ook om het inbrengen van kennis, het delen van netwerken

en middelen, en bovenal om een blijvende inzet en betrokkenheid op de prioriteiten in de gezamenlijke agenda.

Om de ambities waar te kunnen maken is nauwe samenwerking met en tussen verschillende partijen een belangrijke voorwaarde. We werken daarom graag samen met:

- het bedrijfsleven en de ondernemersorganisaties om ons economisch klimaat te verbeteren;
- regionale ontwikkelmaatschappij Horizon om ondernemers en partners actief op weg te helpen naar innovatief en duurzaam ondernemen;
- onderwijs en kennisinstellingen om onderwijs verder te ontwikkelen en goed aan te laten sluiten bij de arbeidsmarkt;
- binnen en met diverse overheden waaronder Rijk, Metropoolregio Amsterdam en provincie Flevoland om te zorgen dat onze interventies elkaar versterken.

Groeiagenda Nieuw Land

Met de vaststelling van het toekomstperspectief 'Almere Stad met Toekomst' door de raad op 8 juli 2021 is opnieuw richting gegeven aan de verdere ontwikkeling van Almere. Hiermee zijn de kaders gesteld voor een gezonde verdere ontwikkeling van Almere. Een belangrijke pijler van het toekomstperspectief is de ontwikkeling van een goed ondernemingsklimaat en een rijk voorzieningenniveau. In de Uitvoeringsagenda van dit perspectief (vastgesteld door de raad 3 februari 2022) staat dat het voor het bereiken van de ambities nodig is om samen met partners in en om Almere duurzame en innovatieve ontwikkelingen in stad en regio te initiëren, te versnellen en op te schalen.

Hiervoor hebben we met onze partners de 'Groeiagenda Nieuw Land Versie 1.0' opgesteld. Deze agenda beschrijft de gezamenlijke koers van betrokken overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven om samen werk te maken van transities voor de steden van de toekomst. Het is een strategische agenda gericht op het versterken van economie, werkgelegenheid en het innovatie-ecosysteem van Almere en regio. Het schetst de ambities voor de langere termijn (2035) en zet uiteen welke randvoorwaarden en interventies daarvoor nodig zijn.

De Groeiagenda brengt samenhang en gerichtheid in de inzet van de afzonderlijke partijen. Ook zorgt het voor een heldere propositie waar Almere en regio voor staan en gaan. Met deze agenda versterken we onze netwerk- en lobbykracht voor de samenwerking en benodigde investeringen. De Groeiagenda is een dynamisch document, dat mee zal groeien met de samenwerking. De Economische Agenda geeft, samen met andere beleidskaders als de Duurzaamheidsagenda, de inzet vanuit de gemeente Almere aan in deze samenwerking en biedt ook voor het vervolg de kaders voor verdere uitwerking en volgende versies van de Groeiagenda.

4 VERSTERKEN ECONOMISCH ECO-SYSTEEM ROND TECH EN TRANSITIES

Nu Almere bijna 50 jaar oud is, ontwikkelt de stad zich naar een volgende fase. Het is voor de Almeerse beroepsbevolking met relatief veel laag- en middelbaar opgeleiden en flexibel werk van belang om toe te werken naar een meer robuuste economie met een groei van stuwende bedrijvigheid. Stuwende bedrijvigheid is nodig zodat de Almeerse economie minder gevoelig is voor conjuncturele ontwikkelingen.

We leggen binnen de stuwende bedrijvigheid onze focus op 'tech- en transitie markten'. Hieronder verstaan we bedrijven in ICT, hoogwaardige technologische industrie (tech), maakindustrie en startups en scale-ups op de groeimarkten van digitalisering, energie, circulaire economie en voedsel. Grote ontwikkelingen op dit vlak bieden kansen voor het bedrijfsleven in Almere, waar we al enkele koplopers van hebben. De innovatieve bedrijvigheid die van deze transitie profiteert, kan groeien dankzij deze transitie. We willen gaan werken aan een scherper economisch profiel op het snijvlak van (toegepaste) technologie en transitie-economie voor Almere. Daarmee kunnen we onze economie een gezicht geven, waarmee we ons onderscheiden in de Metropoolregio Amsterdam en Nederland.

De uitgangspunten van bedrijvigheid en werkgelegenheid in de tech- en transitie markten verschillen nogal. De schaal en ontwikkeling van

bedrijvigheid en werkgelegenheid van ICT-tech en energietransitie is al sterk en ontwikkelt zich snel, terwijl dit op het gebied van circulaire economie en voedsel nog beperkt is. Die sectoren vragen om (fysieke) ruimte. Elke transitie heeft een eigen aanpak nodig. Mogelijke effecten van werkgelegenheid en gevolgen voor de fysieke ruimte voor de verdere groei en ontwikkeling van circulaire economie en voedsel gaan we verder onderzoeken.

4a. Startups en scale-ups

Een startup is een snelgroeiend bedrijf dat zoekt naar een uitvoerbaar, schaalbaar businessmodel rond een innovatief product of innovatieve dienst. Meestal is zo'n bedrijf jonger dan 5 jaar. Een scale-up is een bedrijf met minstens 10 personen dat met een kansrijk businessmodel snel wil doorgroeien: 3 jaar lang minstens 20% groei per jaar in omzet of personeelsbestand. Het verschil met een starter of midden- en kleinbedrijf is de ambitie snel door te groeien en de grotere beoogde markt.

Opgave

In Almere is nog te weinig samenspel tussen ondernemers, talent, nieuwe kennis en leiderschap om tot een aantrekkelijk ondernemend ecosysteem te komen. Innovatieve bedrijven als startups en scale-ups kunnen dit doorbreken. Ook zijn in Almere enkele grote bedrijven die internationaal

Economisch profiel en ecosysteem rond tech en transitie

Een economisch profiel gaat over typerende kenmerken van de economische structuur van een gebied met bedrijven, dat zich onderscheidt van andere gebieden. Voor bedrijvigheid onder het economisch profiel maken we onderscheid tussen bedrijven die producten maken en diensten leveren aan deze groeimarkten en bedrijven die gebruikmaken van deze producten en diensten. Zoals softwareleveranciers die leveren aan het midden- en kleinbedrijf. Of bedrijven die zonnepanelen en warmtepompen ontwerpen en installeren voor andere bedrijven. Voor het economisch profiel gaat het om innovatieve grote, middelgrote en kleine bedrijven die producten maken en diensten leveren aan de groeimarkten van energie, circulaire economie, digitalisering en voedsel.

Een economisch ecosysteem gaat over bedrijven, ondernemers in een geografisch gebied, die samenwerken met andere bedrijven en partners, die hen in hun ondernemerschap steunen.

Randvoorwaarde voor productieve en dynamische ecosystemen is de aanwezigheid van een robuuste basis van:

- Bedrijven;
- (kennis)instellingen;
- deskundige arbeidskrachten;
- talent en menselijk kapitaal;
- faciliteiten;
- infrastructuur;
- leiderschap;

- financieel kapitaal;
- ondernemerscultuur.

Bovendien moeten die onderling verbonden zijn. De betrokken partijen verbinden zich om met elkaar te investeren en innovaties te realiseren voor een gezamenlijk doel. Zo ontstaat er een solide basis van (nieuwe) economische activiteit en potentieel voor (toekomstig) verdienvermogen. De analyse over het vestigingsklimaat van Almere voor bedrijven heeft deze bouwstenen voor het ecosysteem in Almere gewaardeerd. Dit is als basis voor de Economische Agenda 2019-2023 gebruikt.

Voor de ontwikkeling van een goed functionerend economisch ecosysteem zijn de volgende sleutelactiviteiten nodig:

- Leiden, richting geven;
- Innoveren, vernieuwen, ondernemen;
- Netwerken, consortiavorming;
- Kennisontwikkeling, kennis verspreiden;
- Opleiden, talent ontwikkelen;
- Acquisitie, kapitaal aantrekken;
- Lobbyen, beïnvloeden.

De inzet op specifieke ecosysteemactiviteiten hangt af van de ontwikkelingsfase van het ecosysteem. De afgelopen jaren hebben we hierin stappen gezet. In de Actualisering van de Economische Agenda geven we aan wat onze inzet en insteek is om samen met partners het economisch ecosysteem van Almere verder te versterken.

opereren, waar ondernemerschap en groei zit. In de afgelopen jaren is het actieprogramma Upalmere! gestart en een gemeenschap binnen het innovatie ecosysteem voor startups en scale-ups gebouwd. Ruim 100 startups en scale-ups zijn hiervoor in beeld gekomen. Een dynamisch innovatie ecosysteem is van belang om hun groei-ambities te realiseren. Zij dragen bij aan de aantrekkelijkheid van de Almeerse economie en kunnen extra werkgelegenheid opleveren en talent genereren vanwege de schaalbaarheid van hun producten- en diensten.

Ambitie

In Almere is het startup en scale-up ecosysteem zichtbaar aan het ontwikkelen. We zetten Almere binnen de Metropoolregio Amsterdam op de kaart als een economische vitale stad. Dit doen we aan de hand van de bouwstenen van het ecosysteem:

- toegang tot talent;
- kapitaal en kennis;
- netwerken en gemeenschap bouwen.

Daarmee willen we samen met partners bouwen aan de groei- en innovatiekracht van bedrijven in het verder te ontwikkelen Almeerse innovatie-ecosysteem.

4b. Digitalisering

Bij digitalisering focussen we op bedrijvigheid op het gebied van ICT (diensten in informatietechnologie zoals digitalisering van analoog geluid), op het gebied van informatie (databaseer en software) en hoogwaardige, technologische industrie gericht op productie van elektronische, optische en metaalproducten. Digitalisering is ook een maatschappelijk vraagstuk. Het is een drijvende kracht achter innovaties voor transitie rond energie, circulaire economie en voedsel.

Opgave

Digitalisering is de belangrijkste bron van groei, innovatie en nieuwe bedrijvigheid. En digitalisering is noodzakelijk als we de huidige maatschappelijke vraagstukken willen oplossen.

In Almere is de ICT-Tech sector relatief sterk vertegenwoordigd met grote bedrijven, die hun hoofdkantoor hier hebben. Almere is onderdeel van de Metropoolregio Amsterdam, die al een sterk ICT-tech-cluster heeft. De afgelopen jaren zijn deze bedrijven in Almere sterk gegroeid. Deze bedrijven lopen echter tegen groeibelemmingen aan, zoals:

- onvoldoende gekwalificeerd personeel;
- beperkte aansluiting op nieuwe kennis van ICT-opleidingen;
- klein lokaal netwerk met ondersteunende dienstverleners en toeleveranciers;
- onbekendheid met Almere.

De groeipotentie van ICT-tech voor meer werkgelegenheid is echter enorm.

Ambitie

Digitalisering creëert kansen voor innovatie. We willen ervoor zorgen dat onze ondernemers die kansen ook kunnen benutten. Denk aan technische oplossingen voor duurzame (deel)mobiliteit, het bouwen van huizen met 3D-printers of het aanbieden en stroomlijnen van diensten via meerdere kanalen. Digitalisering is geen doel op zich, maar een middel voor verbetering en innovatie.

Vanuit economisch perspectief werken we samen met ondernemers en andere partners aan innovatieve oplossingen voor stedelijke ontwikkeling en voor een betere dienstverlening aan de stad. Om deze ambitie te realiseren, richten we ons op samenwerking, co-creatie en kennisuitwisseling met partners.

4c. Energietransitie

Energietransitie gaat over de overgang van het gebruik van fossiele bronnen naar een systeem van duurzame en/of CO₂-neutrale bronnen. Met andere woorden: de overgang van het gebruik van kolen, olie en gas naar het gebruik van zon, wind, de aarde en water als bron van energie.

Vanuit economisch perspectief gaat het om bedrijvigheid, producenten en dienstverleners die met hun businessmodel gericht zijn op energiebesparing en hernieuwbare energie.

Opgave

De energietransitie biedt kansen voor het bedrijfsleven in Almere, waar al enkele koplopers in Almere van zijn. Het gebrek aan technisch personeel speelt hen parten in hun groei. Het huidige onderwijsaanbod is niet toereikend. Ook hebben zij specifieke kennis nodig om tot vernieuwing van energiesystemen te komen. Dit vraagt om een goed samenspel tussen bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en overheid om de groeipotenties waar te kunnen maken.

Ambitie

Vanuit economisch perspectief richten we ons op het realiseren van (nieuwe) economische continuïteit en groei van bedrijven werkzaam in de energie-sector. Dit doen we door slim in te spelen op interventies voor verduurzaming, door te investeren in samenwerkingen tussen overheid, bedrijfsleven en onderwijs en door te investeren in talent en technologie voor de energiesystemen van de toekomst.

We faciliteren bedrijven (waar nodig) in het beschikbaar maken van voldoende opgeleid personeel voor de energietransitie van vandaag. Het gaat dan met name om ingenieurs en installateurs voor zonnepanelen, warmtepompen en andere bestaande slimme energieoplossingen. Daarnaast faciliteren we product- en talentontwikkeling voor de energiesystemen van de toekomst (elektrificatie en waterstof).

Vanuit deze samenwerking willen we dat bestaande bedrijven in Almere die actief zijn in de energie-transitie kunnen groeien. We versterken de aantrekkingskracht van Almere voor bedrijven die nu ergens anders actief zijn en stimuleren nieuw ondernemerschap.

4d. Circulaire economie

Met circulaire economie bedoelen we bedrijven die werken in een model van productie naar consumptie. Bestaande materialen en producten worden zo lang mogelijk gedeeld, verhuurd, hergebruikt, hersteld, opgeknapt en gerecycled om meer waarde te creëren.

Met transitie bedoelen we de overgang van een lineaire economie waarbij grondstoffen uiteindelijk eindigen als afval, naar een circulaire economie. Grondstoffen en producten worden zoveel mogelijk hergebruikt en dus blijft hun waarde behouden.

Opgave

De afgelopen jaren waren er allerlei initiatieven met en voor circulaire bedrijvigheid. Zo zijn op bedrijventerrein de Vaart een groene betoncentrale, een grondstoffenstraat en een Grondstoffen Collectief Almere gevestigd. Dit heeft gezorgd voor het aantrekken van meer circulaire bedrijven naar Almere. Ook op bedrijventerrein de Steiger is zo'n ontwikkeling in gang gezet met het Upcyclecentrum en het Citylab Stedelijke Grondstoffen. De uitdaging ligt in

het bundelen en opschalen van de pilots, en het grootschalig toepassen van circulaire principes en verwerking van reststromen. Heel veel kan nu al circulair, maar het is nog onvoldoende bekend hoe dat te doen. Ook zijn de benodigde randvoorwaarden voor opschaling nog onvoldoende ingevuld.

Ambitie

Wij willen toewerken naar een nieuwe (volledig circulaire) economie in 2050. Op weg daarnaartoe gebruiken we in 2030 al 50% minder primaire grondstoffen. De circulaire economie is een specifieke groeimarkt; in heel Nederland zo'n 5% van de hele economie. Dit biedt kansen voor Almere om werkgelegenheid naar de stad en omstreken te halen. Voor veel van de reststromen is de schaal van Almere niet groot genoeg voor een haalbare business case. Daarvoor is een regionale schaal nodig.

We willen onze koploperspositie vasthouden door hier een proactieve rol te pakken en haken andere overheden en bedrijven aan om de business cases rond te krijgen. Dat betekent dat we ons werk duurzaam willen doen als circulaire inkoper, beheerder en gebiedsontwikkelaar. Daarmee beïnvloeden we ook het werk van partners, inwoners en ondernemers in en om de stad. Hierdoor zetten we een circulaire economie in gang. De bouwopgave van Almere biedt hiervoor nog extra kansen. Vanuit economisch perspectief is het belangrijk om aan schaalvergroting te werken, zodat er meer volwassen, duurzame bedrijvigheid en werkgelegenheid ontstaat. Dit draagt bij aan een positief imago voor de stad en

een goede uitgangspositie voor de banengroei en vestiging van circulaire bedrijvigheid. Circulaire bedrijvigheid trekt andere circulaire initiatieven aan en zo versterkt dit proces zichzelf. Almere en Flevoland worden daarmee een kweekvijver van talent, kennis en kunde, waar ondernemers de kans krijgen om mee te werken aan een circulaire toekomst.

4e. Maakindustrie

Maakindustrie is dat deel van de industrie dat materialen tot nieuwe producten verwerkt. Tot de maakindustrie behoren onder meer de sectoren machinebouw, metaaltechniek, auto-industrie, kunststof-verwerking en de textielindustrie.

Opgave

De digitalisering van de economie in combinatie met de ontwikkeling van nieuwe productietechnologieën, zoals robots en 3D-printers, heeft gevolgen voor het productieproces en de producten die de maakindustrie voortbrengt. Daarnaast zijn schonere producten en productieprocessen, met minder schadelijke stoffen en minder grondstofgebruik, waarbij zoveel mogelijk secundaire grondstoffen worden ingezet, noodzakelijk. Dit vraagt om innovatieve bedrijven en gekwalificeerd technisch personeel. De grootste uitdaging ligt de komende tijd in het opleiden van voldoende geschoold personeel op MBO-niveau.

Ambitie

We willen de grote, middelgrote en kleine innovatieve bedrijven in de maakindustrie ondersteunen om in te spelen op de kansen van digitalisering en verduurzaming. Een leven lang ontwikkelen van personeel die het juiste palet aan vaardigheden hebben, is hierbij cruciaal. Het om-, her- en bijscholen van de huidige beroepsbevolking zal continu aandacht vragen. Dit is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van werkgevers en werkenden. Wij faciliteren dit waarbij gestreefd wordt naar de realisatie van een leercultuur.

4f. Voedsel

Het gaat hier om de teelt en kweek van lokaal geproduceerd voedsel, de afzet hiervan via korte ketens naar lokale consumenten, en om ontwikkelingen van nieuwe technologieën voor de stedelijke voedselvoorziening van de toekomst.

Opgave

De urgentie om het voedselsysteem te verduurzamen wordt steeds groter. In de directe omgeving van Almere is heel veel voedselproductie, maar de economische toegevoegde waarde voor de stad is relatief laag, ook in termen van werkgelegenheid. Het grootste deel bestaat uit productie voor de exportmarkt die de regio meteen verlaat. In de afgelopen jaren is het Almeerse voedsellandschap rijker geworden met een voedselbos, een paviljoen over stadslandbouw uit Oosterwold en de

Flevo Campus. Samen met de Aeres Hogeschool en het Food Forum vormt de Flevocampus de start van een voedsel-innovatiehub. Dit biedt mogelijkheden voor innovatieve ondernemers om nieuwe producten te ontwikkelen in en om de stad.

Ambitie

We willen de huidige (internationale) voedselketen transformeren tot een regionale kringloop en de toegevoegde waarde van een duurzame voedsel-economie vergroten. Flevoland biedt als beste landbouwgebied van Nederland alle kansen om de keten van grondstof tot consument veel korter te maken.

Vanuit economisch perspectief zien we kansen, met name in voedselverwerking en -logistiek. Voedselondernemers in en rondom Almere staan er niet alleen voor. De Flevo Campus helpt ze met kennisvragen. We stimuleren vernieuwing voor bedrijvigheid dat werkgelegenheid creëert voor een diverse groep Almeerders zoals:

1. voedselverwerking (productie, conservering en verpakking);
2. horeca;
3. catering;
4. voedsel specifieke logistiek.

5

VESTIGINGSCONDITIES ALS RANDVOORWAARDEN VOOR GROEI

Opgaven

Ondernemers zijn tevreden over het vestigingsklimaat in Almere. Met name de bereikbaarheid, het aanbod van detailhandel, het woon- en leefklimaat en de recreatieve voorzieningen kunnen zij goed waarderen. Ook de dienstverlening van de gemeente beoordelen zij positief.

Snelle technologische veranderingen die bijvoorbeeld leiden tot robotisering en automatisering, zorgen ervoor dat bepaalde beroepen in de toekomst verdwijnen. Een deel van onze inwoners gaat daarmee te maken krijgen. Toekomstgerichte bedrijvigheid vraagt om nieuwe kennis en competenties. Het tijdig opleiden van talent is hierbij erg belangrijk.

De ruimte voor de groeiende bedrijvigheid in Almere en de regio wordt schaars(er). Voor de gewenste evenwichtige groei van banen in Almere is het nodig om geschikte toekomstgerichte werkmilieus aan te kunnen bieden voor ondernemers en hun bedrijven. We hebben daarin een aantal uitdagingen:

- bestaande werkmilieus dreigen onvoldoende toegerust te zijn op de toekomst;
- er zijn te weinig plekken waar mensen elkaar fysiek professioneel kunnen ontmoeten;
- er zijn te weinig nieuwe werkmilieus om de groeiende bedrijvigheid uit Almere en de regio een plek te kunnen bieden.
- netcongestie in de energievoorziening is een potentieel gevaar voor de

verduurzaming van bestaande bedrijvigheid en een belemmering voor bedrijven die zich in Almere willen vestigen.

- het ontbreekt nog aan goede samenwerking tussen ondernemers onderling en samenwerking met andere partijen zoals onderwijs en overheidsorganisaties;
- doelgerichte netwerken van bedrijven en professionals zijn nog beperkt aanwezig in Almere.

Ambitie

Om onze ambitie waar te maken, investeren we in een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven. We willen onze dienstverlening verder uitbreiden en netwerken stimuleren en faciliteren tussen ondernemers, gemeente en onderwijs- en kennisinstellingen. We werken aan een optimale aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs. En we ontwikkelen een grote diversiteit aan voldoende en kwalitatief goede werkmilieus.

We willen voor alle ondernemers waar mogelijk bijdragen aan het faciliteren in hun behoefte aan dienstverlening, scholing van personeel en huisvesting. Voor de bedrijvigheid op gebied van Tech en bedrijven actief op transitie-markten zetten we in op hun groeipotentie en op acties waar zij specifiek behoefte aan hebben als het gaat om dienstverlening, scholing van personeel en huisvesting.

5a. Ontwikkeling van talent

Met ontwikkeling van talent bedoelen we het ondersteunen van activiteiten en initiatieven, die het leven lang ontwikkelen van (toekomstige) werknemers ondersteunen op het vlak van onderwijs- en opleidingsaanbod.

Opgave

In Almere is (demografisch gezien) veel talent beschikbaar en dit gaat in volume nog toenemen naarmate de bevolking verder groeit. Helaas weet een groot deel van dit talent de weg (nog) niet te vinden naar onderwijsinstellingen in Almere (met name in het mbo en hbo) of naar een baan in Almere. Hier is dus sprake van een 'talent drain'. Gevolg is dat er onvoldoende instroom van scholieren en studenten is bij de onderwijsinstellingen en bedrijven in Almere (met name in de sectoren techniek, energie en onderwijs).

In ongeveer 10 jaar tijd is het onderwijsaanbod in Almere sterk gegroeid. Het mbo-onderwijs van ROC Flevoland (5.000 studenten) en Aeres (400 studenten) heeft zich in aanbod en kwaliteit sterk ontwikkeld. Hogeschool Windesheim heeft met circa 5.000 studenten, 21 bachelor-opleidingen en 4 lectoraten een stevige basis gekregen in de stad en de Aeres Hogeschool heeft in 2021 met 500 studenten een nieuwe locatie in gebruik genomen op het voormalige Floriadeterrein. Daar is de Flevocampus met toegepast wetenschappelijk onderzoek bijgekomen.

Het bestaande onderwijs, Aeres uitgezonderd, heeft een weinig onderscheidend profiel en aanbod in vergelijking met andere aanbieders in de regio. In Almere is nog geen aanbod van universitair onderwijs. Ook het imago van Almere als een prettige en goede studentenstad met een aantrekkelijk aanbod aan studentenvoorzieningen moet nog ontwikkeld worden. Gevolg hiervan is dat er nog onvoldoende aantrekkingskracht is bij zowel Almeerse studenten als voor studenten van buitenaf. Dit heeft effect op de beschikbaarheid van voldoende opgeleid talent in de stad voor de lokale arbeidsmarkt. Dit vraagt dan ook om tijdelijke arbeidsmarktinterventies totdat er een goed evenwicht is tussen vraag en aanbod.

Door het 'weglekken' van talent en het uitblijven van een toenemende instroom zijn de onderwijsinstellingen terughoudend in het versneld ontwikkelen van nieuw en onderscheidend onderwijsaanbod. De uitbreiding van (onderscheidend) onderwijsaanbod (mbo, hbo en wo) in combinatie met het vergroten van de aantrekkingskracht van Almere bij studenten in en buiten de stad is een belangrijke voorwaarde voor de gewenste economische ontwikkeling van de stad.

Almere heeft daarnaast een groot aandeel inwoners een flexibel contract. Flexibel werk beperkt investeringen in kennis en vaardigheden bij werkgever en werknemer. Met de groei van de stad neemt ook de beroepsbevolking toe. Aan de andere kant kunnen bedrijven onvoldoende adequaat geschoold personeel vinden. Zeker technisch geschoold personeel is schaars.

De krapte op de arbeidsmarkt beperkt de groei van bedrijven. Deze combinatie van factoren biedt ook kansen.

Daarom is het voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat nodig om te investeren in scholing aan het begin van en tijdens de loopbaan. Voldoende geschoold personeel is een essentiële factor voor een bedrijf om door te groeien. Onderwijs dat aansluit bij de behoefte van Almeerse bedrijven is noodzakelijk. Tegelijkertijd is het van belang voor de bestaanszekerheid van onze inwoners, zodat ze kunnen werken in toekomstbestendige banen, waar in hun kennis en talent wordt geïnvesteerd. Het gaat om de juiste opleidingsrichtingen en opleidingsniveaus. Met grote opgaven voor de stad zoals bouwen van woningen en energietransitie biedt dit kansen.

Ambitie

We streven in Almere naar een adequaat opgeleide, wendbare en weerbare beroepsbevolking die haar talenten volop kan ontplooien en waar bedrijven zich graag vestigen, omdat ze hier voldoende en adequaat geschoold personeel kunnen vinden.

Om deze ambitie te realiseren, zetten we in op een leven lang ontwikkelen van (toekomstige) werkenden/beroepsbevolking. We streven naar een om-, her- en bijscholingsaanbod dat laagdrempelig is en voor iedereen toegankelijk. We stimuleren daarin het bedrijfsleven anders te kijken naar talent en ondersteunen ze bij het gebruik van dit aanbod. We verbinden ons

met lokale en regionale partners en initiatieven om een sterk netwerk rond leven lang ontwikkelen te realiseren. Hiermee bouwen we een infrastructuur rond leven lang ontwikkelen om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter op elkaar aan te laten sluiten.

Samen met (v)mbo-instellingen en bedrijfsleven werken we aan talentontwikkeling voor de arbeidsmarkt, met name voor de sectoren met toekomstgericht en bestendige werkgelegenheid. Met hbo-instellingen werken we samen aan uitbreiding van het opleidingsaanbod voor de transitiethema's, vaak in combinatie met bedrijfsleven en andere kennis- en onderzoeksinstituten (waaronder universiteiten). Het streven is om universitair onderwijs en -onderzoek een permanente plek te geven in Almere. Het is een noodzakelijke bouwsteen voor innovatie en triple helix-samenwerking op de transitiethema's. Op die manier ontstaat een doorlopende studielijn voor vwo-leerlingen en hbo- studenten.

5b. Versterking werkmilieus

Werkmilieus zijn locaties waar bezoekers komen en mensen werkzaam zijn die kantooractiviteiten, ambachtelijke nijverheid, industriële bedrijvigheid, logistiek en agrarische activiteiten uitoefenen. Dit brede scala aan activiteiten vraagt om verschillende typen bedrijventerreinen en informele werkmilieus.

Opgave

In de afgelopen periode is de markt voor bedrijfsruimtes sterk veranderd. De leegstand voor bestaande bedrijfspanden is sterk gedaald. De uitgiften voor grotendeels Almeerse bedrijven op bedrijventerreinen is fors toegenomen. Alleen de behoefte aan kantoren is laag gebleven. De centra behouden hun aantrekkingskracht, maar vereisen wel de nodige inspanningen om vitaal te blijven als aangename plekken waar inwoners, bezoekers en ondernemers graag willen verblijven en hun brood kunnen verdienen.

De nieuwe economie beweegt zich langs meerdere transitieën. Digitalisering heeft grote invloed op alle sectoren van de economie. Energie vraagt investeringen in verduurzaming van productieprocessen, gebouwen en vervoer. Reststromen circulair organiseren en opnieuw beschikbaar krijgen gaat lokaal, regionaal en (inter)nationaal gebeuren. In veel product- en dienstketens ontstaan kleine bedrijven, die in specifieke markten actief zijn en kleinschalig diensten en producten aanbieden.

In de nieuwe economie werken steeds meer ondernemers die andere eisen stellen aan werkmilieus. Deze nieuwe economie heeft gevolgen voor de werklocaties. Dit vraagt bij bestaande en nieuwe werkmilieus om in te spelen op verduurzaming van bedrijfsprocessen en gebouwen en het creëren van ontmoetingsplekken/interactiemilieus. Ook gaat het om schaalvergroting van grootschalige locaties met specifieke faciliteiten voor bereikbaarheid, energievoorziening en ruimtelijke inrichting. Het inspelen op de ontmoetings-

Visie Werklocaties Almere, 2022

Almere heeft ambities om met de groei van de stad ook een forse toename van minstens 35.000 extra banen tot 2040 te realiseren, waardoor de stad meer in balans komt. In Almere begint de ruimte echter schaars te worden. De Visie Werklocaties is het beleidskader om de ambities voor werkgelegenheid ook ruimtelijk te faciliteren in Almere. De hoofdlijnen ervan zijn behouden van de bestaande en toevoegen van nieuwe werklocaties, inspelen op de nieuwe economie met de ontwikkeling van formele en informele werklocaties en een typologie van werkmilieus. De Visie Werklocaties wordt gebruikt als basis voor het opstellen van bestemmingsplannen, voor het omgevingsplan en voor ontwikkelingsplannen van centrumgebieden, bedrijventerreinen en woonwijken.

behoefte van veel kleine bedrijven op bedrijventerreinen, woonwijken en stadscentra vraagt ook aandacht.

Ambitie

In Almere willen we evenwichtig groeien. Naast 100.000 extra inwoners verwachten we ook een groei van ongeveer 35.000 banen in 2040. Allerlei typen werklocaties zijn nodig om deze evenwichtige groei in banen te kunnen faciliteren. Daarvoor willen de bestaande werklocaties behouden en zijn nieuwe werklocaties noodzakelijk. We willen meer informele werkmilieus en menging van werkfuncties faciliteren, zeker in de centra en nieuwe gebiedsontwikkelingen. Ook willen we de werklocaties toekomstbestendig maken door het vergroten van de ruimtelijke kwaliteit en verduurzaming van gebouwen. Waar mogelijk sturen we op bedrijvigheid die bijdraagt aan een toekomstbestendige economie en ontmoedigen we bedrijven die schade aan het milieu, natuur, leefomgeving en dierenwelzijn toebrengen. Om deze ambitie te realiseren willen we de samenwerking met bedrijven, bedrijven onderling en binnen de gemeentelijke organisatie versterken.

5c. Excellent gastheerschap

Onder excellent gastheerschap verstaan we dienstverlening van de gemeente gericht op bedrijven. Dat doen we met accountmanagement, Ondernemersplein en acquisitie (vestigingsbegeleiding).

Opgave

In Almere is het aantal vestigingen toegenomen naar meer dan 25.000. Ook blijft het aantal startende ondernemers hoog in vergelijking met de rest van Nederland. Voor hen is het ondernemerschap een forse uitdaging. Zij hebben behoefte aan informatie over actuele ontwikkelingen en het delen van ervaringen met andere ondernemers. Daarnaast zijn er ondernemers die graag willen doorgroeien, maar dat niet kunnen vanwege te krappe huisvesting. Of zij kampen met personeelstekort en zoeken nieuwe medewerkers. Gelukkig zijn er genoeg ondernemers die kansen zien om te ondernemen. Het bieden van excellent gastheerschap vanuit de gemeente onder andere door mee te denken en te verbinden helpt ondernemers bij hun vraagstukken.

Ambitie

Met het excellent gastheerschap willen we ons richten op de gemeentelijke dienstverlening aan ondernemers en op de ontwikkeling van ondernemersnetwerken via het accountmanagement en het Ondernemersplein. Accountmanagers kunnen ondernemers van informatie voorzien, zowel digitaal als fysiek. Zij zijn gemeentelijk aanspreekpunt voor alle bedrijven in Almere, vormen de oren en ogen van de gemeente en signaleren vraagstukken van ondernemers over het vestigingsklimaat van Almere. Met gerichte acquisitie begeleiden we geïnteresseerde bedrijven met hun vestiging naar een geschikte plek in Almere.

Het Ondernemersplein is een zichtbare, toegankelijke plek voor hulpvragen van ondernemers. Het kan uitgroeien tot een fysieke ontmoetingsplek voor starters, ondernemers en ondernemersnetwerken.

Het is belangrijk dat mensen elkaar ontmoeten. Het samenspel tussen bedrijven, kennisinstellingen en onderwijsinstellingen en overheden is vergroot kansen en biedt vaak meer inzicht in de mogelijkheden voor groei en ontwikkeling. Dergelijke netwerken zijn nog beperkt aanwezig in Almere. We willen daarom actief dit soort netwerken stimuleren en faciliteren.

5d. Marketing en communicatie

Opgave en ambitie

Almere heeft een prille economische structuur en nog geen duidelijk economisch profiel. Kansen voor profilering liggen er op het gebied van tech en transitie. Samen met bedrijven en partners in de stad werken we aan de beeldvorming van Almere, en die van en voor bedrijven en kennisinstellingen in het bijzonder. Dit moet de aantrekkingskracht van Almere als vestigingsplaats versterken. Dit geldt met name voor onze positionering als stad voor tech- en transitiebedrijven en kennisinstellingen. Bij de planvorming en uitvoering zullen we intensief samenwerken met de partners in de stad.

5e. Toerisme en recreatie

De sector toerisme en recreatie is steeds belangrijker voor Almere. De sector draagt bij aan de werkgelegenheid, de levendigheid en aantrekkingskracht van de stad en zorgt voor draagvlak voor diverse voorzieningen waar ook de bevolking van profiteert, zoals de restaurants, hotels, detailhandel en kunstinstituten. Toerisme en recreatie is ook sterk verweven met het vestigingsklimaat voor inwoners, bedrijven en studenten. Een aantrekkelijke stad met een positief imago en een passend aanbod aan voorzieningen trekt bedrijven, nieuwe inwoners en studenten, bindt mensen aan de stad en zorgt dat inwoners en bedrijven trots zijn op hun stad. Daarnaast draagt de sector Toerisme en recreatie bij aan de werkgelegenheid binnen de sector en bij toeleveranciers.

Opgave

Almere ontwikkelt zich in hoog tempo tot minstens 300.000 inwoners in 2050. Daarmee groeien we naar de vijfde stad van Nederland. Op dit moment werken vele Almeerders buiten de stad, waardoor vaak onvoldoende tijd is om te ontspannen. Het is daarom blijvend nodig om ook te werken aan de kwalitatieve ontwikkeling van onze stad. Almere groeit hard. Om een aantrekkelijke stad te blijven zorgen we ervoor dat het vrijetijdsaanbod meegroeit naar een niveau dat past bij de omvang van Almere en bijdraagt aan de eigen identiteit van Almere. Alleen dan groeien we naar een niveau dat passend is voor een stad van deze omvang. Dit is belangrijk voor de aantrek-

kingskracht van Almere, het woongenot en de werkgelegenheid binnen en buiten deze sector.

Ambitie

Almere wil niet alleen groeien in aantal inwoners en arbeidsplaatsen, maar ook in kwaliteit en aantrekkingskracht. Toerisme en recreatie draagt bij aan de benodigde kwalitatieve ontwikkeling van de stad. Dit doen we door in te zetten op de versterking van toeristische gebieden, placemaking, en de versterking van voor Almere kansrijke en onderscheidende thema's. Daarnaast is excellent gastheerschap essentieel om de sector naar een hoger niveau te tillen. Dit doen we door samen te werken met de ondernemers, andere overheden en brancheorganisaties. We faciliteren door een goede basis te creëren voor toeristisch-recreatief ondernemerschap. Daarnaast blijft de gemeente regelmatig in gesprek met ondernemers in de sector over hun prioriteiten.

In een nieuwe Agenda Toerisme en Recreatie worden bovengenoemde ambities verder uitgewerkt.

Gemeente Almere

